

Zelfbeschermings-Organisatie bij Luchtgevaar

Op Woensdag 10 April 1940 gaf de Directie toestemming tot het organiseren van diverse Zelfbeschermingsdiensten ten behoeve van personeel en gebouwen.

Hoe deze diensten zullen werken zal in enkele volgende artikelen uitvoerig worden beschreven, hieronder zullen wij alleen het verband van de diverse diensten aangeven.

In de eerste plaats hebben wij de diensten, welke voor de veiligheid van het personeel hebben te zorgen, dit zijn:

Ordedienst.

Leider Hr. A. de Jong (Metaal-waren).

Plaatsvervanger: Hr. N. den Hartog (Productie Bureau).

De ordedienst zorgt, dat bij luchtalarm het personeel en eventuele bezoekers, zo snel mogelijk en in volmaakte orde naar de schuuilplaatsen worden geleid en verder, dat ramen worden gesloten, gaskranen dichtgedraaid, motoren afgezet enz. enz.

E.H.B.O.dienst.

Leider: Hr. A. Smit (Inkoop).

Plaatsvervanger: Hr. W. van Waasdijk (Laboratorium).

De E.H.B.O.dienst zorgt voor de inrichting van twee uit elkaar gellegen verbandposten, alsmede voor de inrichting van een ziekenzaalje.

Vervolgens hebben wij enkele diensten, welke belast zijn met de zorg voor de veiligheid van het gebouw en de installaties.

Leider: Hr. D. Caron Huisvestingsdienst.

Plaatsvervanger: Hr. M. Schouten, Constructiebureau en Tekenkamer.

Amor op het Dak

Dat Hans verliefd was op Mies mocht werkelijk geen wonder genoemd worden! Wanneer je slechts haar betoverend kopje, met het diepzwarte haar zag en de fonkelende zeegroene oogen waarmede ze je zoo gevoelvol aan kon zien, moest je hart wel sneller gaan.

Zoo was het ook met Hans gegaan. Elke dag, wanneer hij op z'n morgenwandeling het huis passeerde waar Miesje woonde, werd zijn blik als door een magneet omhoog getrokken naar het raam op de eerste verdieping, waarvoor ze meestal zat! Soms was het, of verbeelde hij het zich maar?.... dat er meer dan gewone belangstelling uit haar blikken tot hem sprak, maar nimmer nog was het zoover gekomen, dat hij eenige woorden met haar had kunnen wisselen, daarvoor werd ze te goed bewaakt. Diep in zijn hart echter bruisde het verlangen, zooals bij zoovele verliefden.... dat hij maar spoedig de kans mocht krijgen, nader kennis met haar te maken. Dagen gingen echter voorbij, en, ondanks de zeer trouwe wacht die hij hield bij het huis zijner geliefde, zag hij toch geen kans nader met haar in contact te komen!.... tot hij een stoute inval kreeg, beneden was alles goed bewaakt, hier had hij geen kans. Maar.... wat hier beneden niet lukte zou misschien van bovenaf gaan, wie weet was er een los zolder- of dakraam waardoor het mogelijk zou zijn met haar in verbinding te treden!

Hans was een man van de daad. Nog dienzelfden avond, toen de maan reeds lang aan den hemel stond en de sterren vroolijk schitterden, klom hij, via een oude schuur en regenpijp op het dak zijner geliefde.

Voorzichtig.... stap voor stap.... sloop hij over het daki! Daar was het dakraam! Zou het open zijn? Vol spanning kwam hij nader

bij, zou het? Ja, warempel, het was open!

Zacht begon Hans bij het op een kier staande raam te zingen. Het was een oeroude liefdesballade, een lied vol teedere verlangens en hoopvol verwachtent! Als ze werkelijk iets om hem gaf, en z'n lied hoorde zou ze komen, daarvan was hij zeker! En inderdaad, half in het tweede couplet, dat sprak van eeuwige trouw, kwam ze. Wat een gratie en charme bezat ze toch.... zelfs nu, in het halfluister, zag hij nog heur wondervol zachtglanzende haar en stralende oogen!

Zacht en vol overgave zong Hans zijn lied verder af en in dien tijd kwam, langzaam en voorzichtig, zoo, dat ze zich niet kon stooten, Miesje, (wat een schat was ze toch!) het raam uitklimmen.

Even raakte ze in het voorbijgaan Hans aan, een rilling doorliep hem, daar was ze.... ze hield dus van hem!

O Miesje!!!!

Kwisting schoot de kleine Amor nu zijn pijlen af en doel troffen zij, want even later klonk een schoon duet door de lucht, zoo mooi en met zooveel gevoel door Hans en Mies voortgedragen, dat Mevr. van Zeuren, de eezrame bewoonster van het huis, woedend uit haar bed sprong, het raam openschreef en uitkeek waar die rustverstoorders uithingen!.... een emmer water bij de hand houdende om de verthefde gemeoederen op haar manier af te koelen. Maar.... Hans en Mies zaten hoog, onbereikbaar voor de woede van Mevr. van Zeuren. Miesjes kopje tegen de breede borst van Hans, onder het bleeke licht der maan, die stil glimlachte om het gelukkege paar en Mevr. van Zeuren scheen uit te lachen!

Zoo gingen heerlijke uren voorbij en pas toen de sterren gingen verbleeken en het morgenrood den

hemel begon te kleuren, namen ze afscheid van elkaar!

Dien morgen kreeg eerst Betje, de dienstbode van Mevr. van Zeuren, een heel verhaal over het spektakel van dien nacht. Toen kreeg Mies een beurt. Mies, schuld bewust, maar door haar vrouwliefde nog steeds onschuldig gehouden. „Ja, ja Miesje, zal jij nooit zoo ondeugend zijn als die poezen van vannacht, die het

vrouwliefde uit haar slaap hebben gehouden?.... Mies vleiende zich

maar eens tegen haar aan, gaf kopjes en snorde zacht en tevreden. En mocht dan ook later haar schuld bewezen zijn door de geboorte van 5 kleine Miesjes, straf heeft ze niet ontvangen. Want wie kan nu kwaad zijn op een moeder met vijf van zulke kleine schatjes? Zeker het vrouwliefde niet!....

OLAF EILSEN.

VARIA

MEDEDELING.

Bij deze wordt U medegedeeld dat, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, de fabrieksvacantie zal lopen vanaf 29 Juli tot en met 3 Augustus.

WELK EEN INVLOED!

De grootste invloed van de zes en twintig letters van het alfabet heeft de „E“ en wel omdat zij meer wordt gebruikt dan één der andere.

De „E“ is niettemin een onfortuinlijke letter, immers zij is doorlopend in geldgebrek, in ellende, nooit buiten schulden en steeds in de hel.

Daartegenover staat echter weer, dat zij zich nooit in oorlog, doch steeds in vrede bevindt, dat ze het begin is van Eden's hof en het einde van alle moeite. Zonder haar zou er niet te eten, geen leven en geen hemel zijn.

De invloedrijke „E“ heeft haar plaats te midden der engelen, zij vervolmaakt de liefde, is het begin van de eeuwigheid, het einde van zelfs de hoogste positie.

Zonder haar zou er geen Führer of Duce, zelfs zouden er geen vrouwen of kinderen zijn.

Naar: „What a soldier“
Office Appliances Jan. 1940.
Ingezonden door GERVEL.

Familie Berichten

GEBOREN:

Wouterus Bernardus, zoon van fam. Meulekamp. 30-3-'40.
Proeffabriek.

Adalbert Nicolaas, zoon van fam. Klees. 10-4-'40.
Erres Service, Amsterdam.

GETROUWD:

A. Timmermans, afd. Kospijfs. 30-4-'40.

OVERLEDEN:

N. van Wijk, afd. Expeditie. 22-4-'40.

ONZE EIGEN PRODUCTEN

Wat wij samen maakten

veel laboratoriumwerk ten grondslag.

Toen wij dan ook onze eerste stofzuiger, de SZ.1 ketel, begonnen te ontwerpen, vingen wij aan met baanbrekend laboratoriumwerk. Ik zou hier te uitvoerig worden, als ik de bijzonderheden van dit researchwerk ging beschrijven. Dit zal in een volgend artikel geschieden. Voor U is echter wetenswaardig, dat o.a. de technische eigenschappen van vrijwel alle bekende merken van stofzuigers door ons gemeten werden en dat wij er in geslaagd zijn, het construeren van stofzuigers volgens wetenschappelijke lijnen te doen geschieden. Wij hebben dan ook bij de officiële instanties in binnen- en buitenland een reputatie verworven. Natuurlijk zijn de technische vindingen, die wij bij onze onderzoekingen gedaan hebben, wettelijk beschermd en hebben wij tientallen patenten in Nederland en daarbuiten.

Het praktisch resultaat van onze onderzoekingen is o.a., dat het zuigvermogen van een Erres-stofzuiger aangepast is aan de meest voorkomende tapijtweefsels, maten, enz. Het stroomverbruik is bij een zo groot mogelijke zuigprestatie zeer laag, zodat in vele gevallen t.o.v. een concurrentie-stofzuiger een stroombesparing van plm. f 7.50 per jaar aangetoond kan worden.

En omdat het toch niet zo gemakkelijk direct te beoordelen is, of de machine zijn taak doelmatig verricht, moet U dan ook niet verwachten, dat er van het inwendige veel studie gemaakt is.

U voelt wel, dat het fabriceren van zulke stofzuigers ons niet zou liggen. Met onze radio hebben we immers altijd getoond, iets te brengen, dat eerste klasse is. Omdat radio zich hiertoe volkomen leent, ligt bij ons aan dit „eerste klasse“

Een Erres-stofzuiger is niet zonder meer geconstrueerd op het „laten-goedkeuren-door-de-Kema“, er is ook rekening mede gehouden, dat de veiligheid bij zeer onoordeelkundig gebruik en onder abnormale omstandigheden gegaran-

deerd moet zijn. Hiermede komen we dan op het terrein van de soliditeit.

Sommige fabrikanten vertellen in hun reclame, dat de levensduur van hun stofzuigers onbegrensd is. Dit is natuurlijk onmogelijk; maar dat de huisvrouw met een „ERRES“ geen kat in de zak koopt, garanderen haar de duurproeven. Wist U b.v., dat in onze machtekamer dag in dag uit stofzuigermotoren, die het hart van de stofzuiger vormen, in duurproef staan en blijven staan?

Alvorens het eerste stel koelborstels hierbij versleten is, gaan er 1000 tot 1500 uren voorbij, d.w.z., dat er gemiddeld 4 jaren voorbij gaan, alvorens de borstels vernieuwd moeten worden, gerekend bij een gebruik van de stofzuiger van één uur per dag.

Daar deze slijtage-duurproef onder zeer ongunstige omstandigheden, als continu-bedrijf en slechte koeling gehouden wordt en de stofzuiger doorgaans minder dan een uur per dag gebruikt wordt, kunt U dit aantal jaren in het praktisch gebruik gerust verubbeld denken.

Elke week wordt een stofzuiger uit de fabricage genomen en geheel gekeurd, zoals de Kema dat ook zou doen. O.a. wordt de stofzuiger hierbij aan een overbelastingproef onderworpen en in een „tropenkooi“, zijnde een kast met een zeer hoge vochtigheidsgraad, beproefd.

Natuurlijk dienen alle onderdelen uit het inwendige van de stofzuiger, tot de kleinste en eenvoudigste toe, gewelensvol gefabriceerd te worden, d.w.z., dat wij allen, dus ook diegenen, die er schijnbaar ondergeschikt werk aan verrichten, mede moeten helpen, om de Erres-stofzuiger tot een eerste klasse product te maken. Iedereen, die aan het fabricage-proces deelneemt, moet zich er met trots van bewust zijn, dat het niet-zichtbare inwendige van de machine onderdelen bevat, waarvan hij persoonlijk weet, dat deze, voor

zover het hem betreft, „af“ zijn. Het op deze wijze opvatten van Uw taak zal U steeds genoeg doen schenken, indien U „weer een ERRES“ in een étalage ziet staan.

Met de volgende cijfers wil ik U ten slotte vertellen, dat het ontwerpen en fabriceren van een superieure stofzuiger niet zo eenvoudig is. Ik heb hierbij de gegevens verzameld, welke betrekking hebben op ons vlaggeschip „SZ.18 Torpedo“, die binnenkort bij grote aantallen in de montagezaal van stapel zal lopen. Deze stofzuiger heeft wederom de bekende Erres-torpedovorm, doch in details is de machine t.o.v. de SZ.3 verfraaid. Verscheidene malen werd een nieuw model moeizaam geheel uit de hand aangemaakt om de constructie en het uiterlijk te vervolmaken. Wat het uiterlijk betreft is ook van het oordeel van velen Uwer gebruik gemaakt.

Er werden in totaal 2300 uren laboratorium- en tekenwerk aan besteed. Er zijn 301 werktuikeningen van de onderdelen en de gereedschappen vervaardigd, waarop totaal 4343 malen voorkomen. Bij elke maat is een tolerantie-overweging gehouden, 1330 werkplaatshandelingen zijn nodig voor het fabriceren. Ruim 120 stukken gereedschap, waarmee de stofzuiger in fabriekmatig tempo gefabriceerd kan worden, zijn aangemaakt. Verscheidene van deze matrijzen dienden meermalen gemaakt te worden, om er een product mee te kunnen fabriceren, dat er niet voor 90% maar voor 100% eerste klasse uitkomt.

Ik besluit dit artikel met de wens, dat ons aller leus zal zijn: „alleen 100% van ons kennen en kunnen is voldoende om „Erres-Torpedo's“ superieur te doen blijven.“

M. SCHOUTEN.

LUCHTBESCHERMING - ZELFBESCHERMING

Zoals U uit een ander artikel in dit nummer wel gelezen zult hebben, is in onze onderneming een zelfbeschermingsorganisatie ingesteld, om in geval van oorlog het leven van personeel, in dienst bij van der Heem N.V., te beschermen.

Over de noodzakelijkheid van zulk een zelfbeschermingsorganisatie zullen wij hier niet schrijven. Wij durven gerust aannemen, dat iedereen hiervan wel overtuigd zal zijn.

We hebben echter niet alleen voor bescherming te zorgen tijdens ons verblijf in het fabrieksgebouw, doch ook wanneer wij thuis zijn.

Het is dan ook in ieders belang lid te worden van de Nederlandse Vereniging voor Luchtbescherming, afd. 's-Gravenhage, Sweelinckstraat 25.

De kosten bedragen minimum 25 cent per jaar, of te wel één halve cent in de week.

Maar door alleen lid te worden zijn wij er nog niet. We moeten ons opgeven voor één van de vrijwillige hulpdiensten, want in geval van oorlog zullen we ons zelf moeten kunnen helpen.

Vele mensen denken nog, dat zij in geval van oorlog, maar de brandweer of de eerste hulp hebben op te bellen en dat deze gemeentelijke diensten dan binnen enkele minuten voor ze klaar zijn.

Dit is in oorlogstijd echter onmogelijk. De gemeentelijke diensten, zoals brandweer, eerste hulp enz. zullen dan hun handen vol hebben aan de grote rampen en kunnen onmogelijk op duizenden punten tegelijk zijn om bij duizenden kleine rampen te helpen.

Voor vele kleine branden en kleine ongelukken zullen de burgers zelf moeten zorgen. Vandaar naast de luchtbescherming de zelfbescherming.

Meldt U dus aan voor één van de volgende diensten:

Voor de gemeente:

1. Ordedienst (mannen)
2. Wijkbrandweer (mannen)
3. Opruimingsdienst (mannen)
4. Medische dienst (m. en vr.)
5. Ordonnancedienst (m. en vr.)

Voor de vereniging en de zelfbescherming:

6. Administratie
7. Propaganda
8. Algem. medew. (m. en vr.)
9. Blokbrandweer
10. Het volgen van een E.H.B.L. cursus.

U kunt dit doen bij Uw straat-hoofd, zo deze niet bekend is bij Uw blokhoofd of bij de Nederlandse Vereniging voor Luchtbescherming, Sweelinckstraat 25.

Ook kunt U zich opgeven door inschrijving op de lijsten, welke bij onze portier hangen.

Den heer P. C. v. d. Bleek (afd. Verkoop) geeft gaarne inlichtingen.

Doordat U in de straat waar U woont een actieve functie neemt bij de zelfbescherming van Uw eigen huis, Uw eigen familie, Uw buien enz. en zodoende op de hoogte raakt wat te doen bij luchtgevaar, is U tevens een bruikbaar persoon voor de zelfbescherming bij luchtgevaar in onze fabriek en omgekeerd,

wie in onze fabriek bij de zelfbescherming actief deelneemt, is tevens in staat, om thuis de maatregelen te nemen voor de bescherming van zijn huisgenoten.

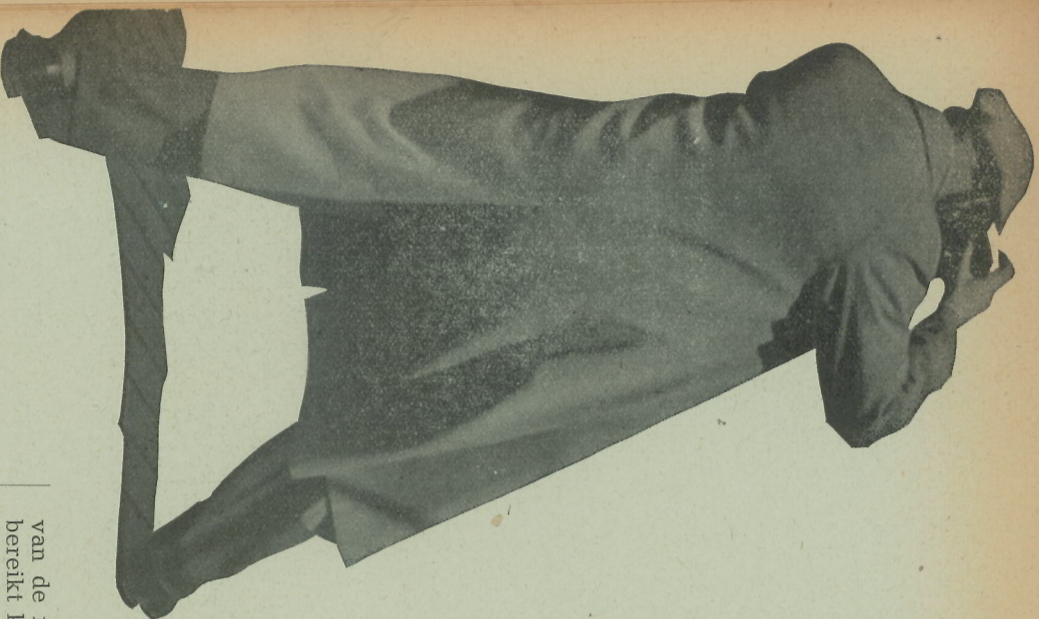
Geeft U dus op als lid, maar vooral: neemt deel aan één van de zelfbeschermingsdiensten.

Fotografie in natuurlijke kleuren.

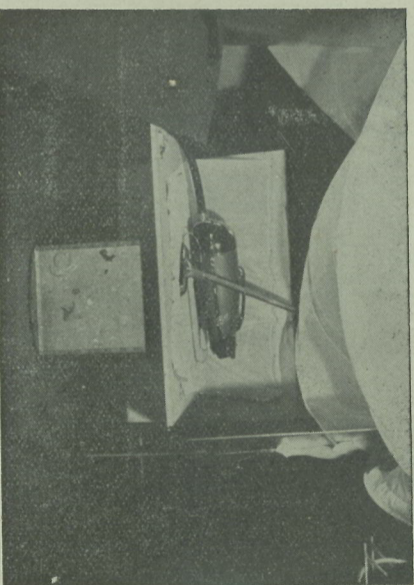
eerste gezicht wel aardig uitzien, maar waarvan de kleuren ontsproten zijn aan de fantasie van den clichémaker. Een meneer met een bruin hoedje op, zou er zich dus niet over behoeven te verwonderen, wanneer hij zichzelf met een groen hoedje in een tijdschrift tegenkwam. Voor zulke kleinheden draait de clichémaker de hand niet om!

Dit is echter allemaal verleden tijd. De kleurenfotografie, die wij op het oog hebben, is de directe fotografie in natuurlijke kleuren, een procédé, dat gedurende de laatste jaren een grote vlucht genomen heeft en dat momenteel praktisch bruikbaar is, als blijft het een terrein met vele voetangels en klemmen. Om den lezer een indruk te geven van de resultaten, die momenteel bereikt kunnen worden, lieten wij een Erres-stofzuigerprijscourant, uitgevoerd in vier kleuren koperdiepdruk bij dit nummer van ons huisorgaan voegen. Vier kleuren beteekenen in dit geval: zwart, rood, blauw en geel.

Gekleurde prentjes zijn al honderden jaren bekend en sedert tientallen jaren worden ze in de reclame toegepast, zowel in de vorm van affiches als in die van kleinere drukwerken. Jarenlang kennen wij bovendien „gekleurde foto's". Vooral Amerikaanse tijdschriften hebben daar veel gebruik van gemaakt. Er is echter een groot onderscheid tussen een „gekleurde foto" en een kleurenzwart-wit foto, waarvan door een handigen clichémaker cliché's worden vervaardigd, die er op het

haren en donkerbruine amandel-ogen in de duistere bestolenheid van de bioscoopzaal gemaakt op het ontvankelijk genood van ondergetekende. Hij preees zich dus gelukkig dat hij wellicht binnen enkele ogenblikken haar van aangezicht tot aangezicht zou aanschouwen. Dit geschiedde inderdaad en zijn gelaat moet er op dat moment wel hoogst komisch hebben uitgezien. Want de ravenzwarte haren uit zijn verbeelding bleken in werkelijkheid van een vetlig, donkerrood te zijn. De bruine amandelen waren van een onbestemd grijs en hun enige

attractie was, dat zij min of meer haar monieerden met de valse huidskleur van zijn (gewezen) idool, huidskleur, die hier en daar onder de lagen mequillage doorschemerde. En met verbijstering constateerde schrijver, dat deze nietige vrouw, die hij verder geen blik waardig keurde, van Arnhem af pal tegenover hem had gezeten.

En hiernede, geachte lezer, hebben wij de vinger gelegd op een zwakke stee van de gewone zwartfotografie. Zij is in staat ons voren voor te toveren, kleuren, die schier even belangrijk zijn, vermag zij niet te suggereren. Daarom juist is de kleurenfotografie voor de reclame van zo ontzaglijk groot belang. Een goede kleurento

geeft op alle vragen antwoord. Wij zouden bijna zeggen: het is onnoodig dat de klant nog naar de winkel gaat. Met goede kleurento's vóór zich kan hij thuis keus maken en zijn bestelling telefonisch opgeven. Natuurlijk: dit is schromelijk overdreven, maar neemt U eens de moeite, een onzer stofzuiger-drukwerken van een paar jaar geleden met dit nieuwe exemplaar te vergelijken.

Aan de zwarte boekdruk cliché's werd toen door den samensteller evenveel aandacht geschonken als thans aan de kleurento-productie en toch, wat armelijk doet het uiteindelijk resultaat aan!

De fotografie is 100 jaar oud. En sedert het begin heeft het weergegeven van natuurlijke kleuren alle fotografen als een ideaal voor ogen gezwefd. Thans is dit ideaal bijna in vervulling gegaan, bijna, want nog steeds is het niet mogelijk kleurento's op papier af te drukken. Het origineel, een diapositief, is dus een unicum, af te drukken of vergrotingen ervan kunnen niet vervaardigd worden. Er bestaan wel mogelijkheden om tot „papiervergrotingen" te geraken, en kort geleden werden fraaie voorbeelden hiervan geëxposeerd, doch het procédé is buitengewoon omslachtig en kostbaar.

Hoe komt nu zo'n kleurentfoto uit dit stofzuigerwerkje tot stand? Op het eerste gezicht is er voor de leek weinig verschil te bemerken tussen een gewone atelher-camera en een kleuren-camera. Het valt echter op, dat er drie cassettes in de camera geplaatst worden, in plaats van één, zoals tot nu toe gebruikelijk was. En als we een blik in de camera werpen, zien wij dat het binnengedeelte, dat bij een gewone camera „leeg“ is, hier gevuld is met een samenstel van filters en „half doorlatende“ spiegels. Tegelijkertijd worden nu de drie platen belicht en zij leveren na ontwikkeling negatieven op (nog steeds in zwart wit), waarmee later de drukvormen voor het rood, het geel en het blauw worden vervaardigd. Want hoeveel kleuren en tinten er ook mogen zijn, met transparante rode, gele en blauwe inkten zijn alle nuances te voorschijn te toveren. In enkele gevallen bij zeer donkere tinten komt een vierde „kleur“, zwart of donkergrijs te hulp.

Het staat er zo eenvoudig en in principe is het ook eenvoudig, doch U zult wel van ons willen aannemen, dat er in de praktijk heel wat voor komt kijken eer een bevredigend resultaat is bereikt. Hoe goed theoretisch alles ook kloppen mag, praktisch komt er

nog jarenlange ervaring en zelfs nog veel „handwerk“ bij te pas.

Wij horen sommige lezers al vragen: U spreekt nu wel van atelhercamera's met filters en spiegels, maar hoe zit het met de „kleinbeeld“ kleurentografie? Inderdaad, sedert het in den handel komen van de Kodak en Agfa kleurentfilms heeft dit procede een grote vlucht genomen. Elke kleinbeeld-camera is bruikbaar voor dit soort fotografie, apparaten als Contax, Leica, Rolleiflex (met Rolleikin) Retina e.d. zijn er uitermate voor geschikt. Spiegels en filters zijn er niet bij nodig; die zijn reeds bij de film „ingebouwd“. Deze films leveren diapositieven op van 24 x 36 mm grootte, die met een projector kunnen worden geprojecteerd. De kleuren zijn verrassend mooi, mis precies juist werd belicht en de scherpte is ongekend door het ontbreken van elke „korrel“.

Verder kent men nog de Dufay kleurentfilms, die in praktisch alle maten verkrijgbaar zijn. De resultaten hiervan zijn eveneens bijzonder fraai, doch, omdat deze films, in tegenstelling met die van Kodak en Agfa, een duidelijk raster vertonen, zijn ze voor reproductie in drukwerken minder geschikt, althans bij sterke vergrotingen.

Hoe mooi het systeem van Kodak en Agfa ook zijn mag, drukker en clichemaker zijn meer gebaat bij het systeem dat geen gekleurde diapositieven, doch drie zwart-witte deelnegatieven oplevert. Met deze laatste immers zijn zonder meer de drukvormen samen te stellen; van de eerstgenoemde moeten eerst de kleuren weer gesepareerd worden.

De stofzuigers uit dit drukwerk werden met een „oneshot“ drie-kleurencamera vervaardigd, dus volgens het systeem van drie negatieven. De afbeelding van de fabriek echter is een Leica opname, uit de hand genomen bij f 6.5 met 1/100 seconde. De lange

meneer aan de kop van dit artikel hanteert een dergelijke, U allen bekende camera.

De afbeelding van de jondedame laat zien, hoe zij voor het omslag der folder „verrassing“, „speelt“. Links van haar ziet U niet de nieuwe maan in haar eerste kwartier, doch een geweldige schijnwerper met een verstruoiings-schemm ervoor. Het andere plaatje laat een Erres S.Z. 18 op de pijnbank zien. De schijnwerpers zijn alle verdekt opgesteld en boven de stofzuiger welt zich een gigantisch wit gordijn. Storende reflexen van gekleurde voorwerpen in de omgeving worden daardoor voorkomen.

Wij hopen gaarne, dat U het stofzuiger-drukwerkje met zijn kleurplaatjes met meer belangstelling hebt bekeken dan U in andere omstandigheden een drukwerkje waardig acht. Zoudt U het echter thans terzijde leggen, dan zou het zijn doel niet bereiken. Het werd namelijk niet vervaardigd om als stuk van overtuiging te dienen bij een populair praatje over kleurentfografie. Het mikt hoger: het aan den man (en vrouw) brengen van Erres stofzuigers. Stelt U het dus aan uw vrouw ter hand. De afbeeldingen zien er vertrouwen-wekkend uit. En wij kunnen U verzekeren, dat dat vertrouwen niet beschaamd zal worden.

PUZZLE-WEDSTRIJD

1e prijs: D. M. Kemper, kantoor.
Troostprijs: S. A. Glaudemans, meubelmakerij.
Prijs voor „Amalia's geboorte-raadsel“: F. F. Biesjot, meubelmakerij.

Wij laten hierbij volgen de uiteenzetting, die de Heer Biesjot ons gegeven heeft inzake het geval „Amalia“.

Het jaar 1900 was geen schrikkeljaar en was er derhalve géén 29 Februari.

Heel in 't kort kan hieraan toegevoegd worden, dat in de Juliaanse kalender de eeuwjaren altijd schrikkeljaar waren. Daar het Juliaanse jaar echter 11 minuten en 14 seconden te lang is, wat na 400 jaar drie dagen uitmaakt, voerde Paus Gregorius XIII in 1582 de Gregoriaanse kalender is. Na die tijd waren de eeuwjaren alleen schrikkeljaar, wanneer zij deelbaar zijn door 400.

EEN NIEUWE TIJD, EEN NIEUWE GEEST

We gaan benarde tijden tegenover. Wie het ontkennen wil doet onverschillig. Reeds brengen de huisvrouwen hun „hooikist“ in orde en beramen middelen om aan de komende voedselschaarste het hoofd te bieden. Wie Gods water over Gods akker laat lopen moet de toekomst bedelen om iets waarop hij geen recht heeft.

De nieuwe tijd eist in ruime mate aanpassingsvermogen en hij die daarmee nu begint heeft een streepje vóór op hem die eerst de harde slagen moet voelen om in beweging te komen.

Niet alleen in het huizezin, doch ook in onze fabriek moet men doordrongen zijn van dit feit en begrijpen, dat ook in benarde tijd een werking nodig is om het voor het gezin benodigde geld te verdienen. Waarom dan niet onmiddellijk de koe bij de horens gepakt en klaar en duidelijk de nieuwe situatie leren zien?

Ook bij ons kan voedselschaarste oftevel materiaalchaarste komen en noch mooie formules, noch vrome wenschen kunnen het tekort aanvullen.

Er moet een volkomen nieuwe geest door al onze mensen varen; een geest van aanpassingsvermogen en bereidheid het individu op zij te schuiven terwille van het algemeen belang. Iedereen kan op zijn beperkt terrein plannen beraamen om steeds weer spaarzamer met de grondstoffen om te gaan of ze tot groter rendement uit te meten.

Het heeft geen zin dit in details uit te leggen. Wie in de toekomst wil eten moet reeds nu maatregelen nemen en wie z'n baan wil behouden moet reeds nu zichzelf in de veranderde omstandigheden kunnen zien.

Het woord „samenwerking“ wordt veel misbruikt om eigen ge-

breken te verdoezelen en de schuld van eigen échec op anderen te schuiven, doch in elk bedrijf zijn mensen die door volmaakt verschil van karakters nooit kunnen samenwerken, evenmin als men water met vuur kan vermengen.

Doch als het vuur met beleid gebruikt wordt om het water om te zetten in stoom, ontstaat er door deze „samenwerking“ iets dat gebruikt kan worden voor velelei doeleinden.

Een nieuwe tijd, een nieuwe geest.

Deze nieuwe geest zou ik het liefst willen noemen: *de wil om het loch te doen*. Om loch, ondanks tegenwerking, ondanks gebrekkige hulpmiddelen, of materiaalchaarste, het gewenste doel te bereiken.

Mogelijk zult ge een nieuwe eigenschap moeten aankweken of verder ontwikkelen, vindingrijkheid, maar nood breekt wetten en als de tijden het beroerdst zijn, komen uit alle hoeken en gaten de uitvinders te voorschijn. Zijn we Robinsso Crusoe vergeten, die niets had toen hij op het eiland aanspoelde? Tegenwerking genoeg; mensenters en een vijfandig klimaat. En wat bereikte hij ondanks dat? Een zekere welstand en een wereldnaam, tevens bekend schoenmerk. Bent U de overwintering op Nova Zembla vergeten? Vraagt Uw ouders naar 1914-'18. Ze kunnen een hoop vertellen.

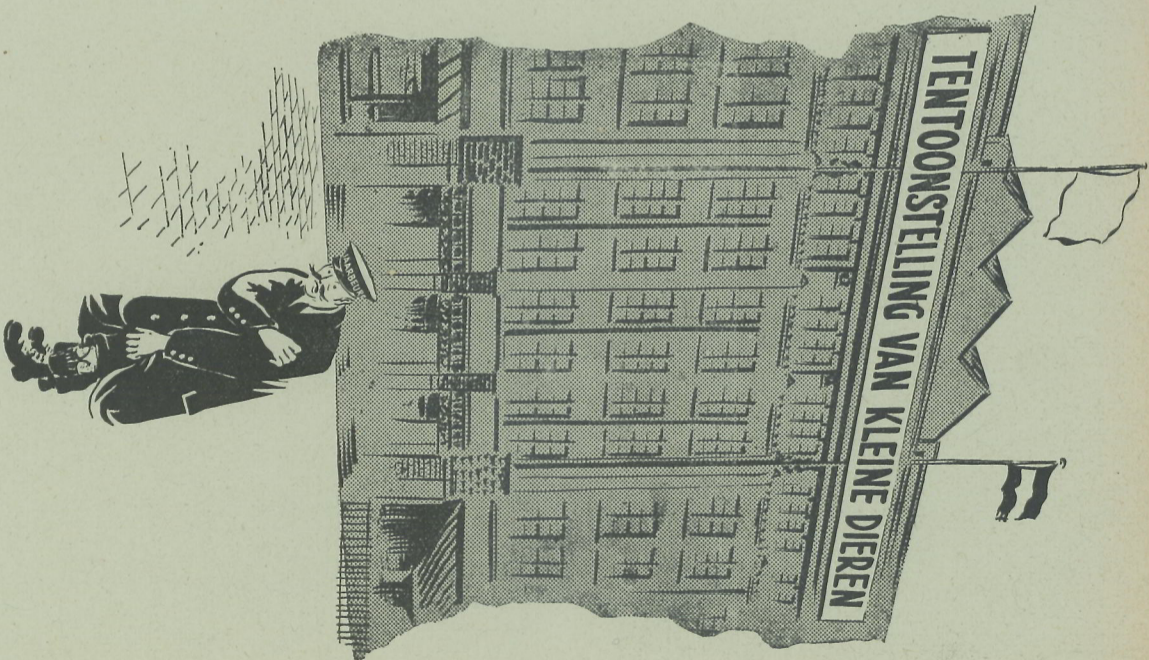
Er is nog veel te doen:

Zuinigheid met materiaal, gereedschappen en machines, luchtbescherming, nog productiever maken van onze arbeidskracht en last but not least, het ontplooiën van ons zelf tot mensen met de Nieuwe Geest.

Beginnen we dan direct!

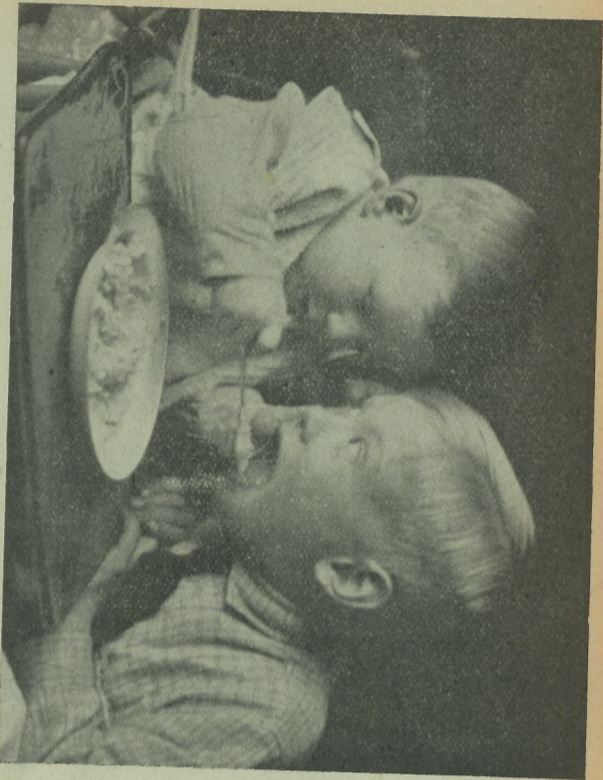
14-4-'40.

DE JONG.

„Nog één voor de tentonstelling, en de kunnin is anders poken vaker.“

ONZE FOTO WEDSTRIJD

U zult wel gemerkt hebben, het heeft met onze fotowedstrijd niet willen vlotten. Er waren nog al wat inzendingen en soms ook aardige opnamen, maar het geheel was toch niet van zoodanige kwaliteit, dat reproductie, die toch altijd een kostbare geschiedenis blijft, voor het meerendeel de kosten waard was. De directie heeft dan ook besloten deze wedstrijd wegens onvoldoende inzendingen van goede foto's, die aan het doel beantwoorden, te staken. Zoals aangekondigd was, ontvingen alle inzenders van afgedrukte foto's een prijs, en het ligt dan ook in de bedoeling deze prijzen binnenkort uit te reiken.

Onder deze prijswinnaars, als de wedstrijd zes maanden geduurd had, zou dan voor elke groep een hoofdprijs worden toegekend, waarbij de lezers van de V.D.H.-omroep de winnaars zouden hebben aangewezen.

Deze hoofdprijzen zullen later voor een andere wedstrijd worden gebezigd, waarbij wij een grooter aantal deelnemers mogen ver-

wachten. Het leek ons niet billijk ze thans onder het geringe aantal winnaars der maandelijksche prijzen te verdeelen.

Het heeft de redactie verbaasd, dat onder de ingezonden foto's in het landschapgenre over het algemeen wel aardige foto's waren, maar dat voor de groep kinderfoto's zoo weinig aardige groepjes of momentopnamen ingezonden zijn. Voor zoover ze er nog eens bij waren, bleken zij over het algemeen onderbelicht of onscherp. Daarom hebben wij hierboven nog eens een kinderfoto afgedrukt in het genre, waarin wij ze zoo graag ontvangen hadden. Het is ook een amateuropname, buiten mededinging altijd, opgenomen met een goedkope camera zonder bijzondere hulpmiddelen. De aantrekkelijkheid van deze foto, het ongekunstelde van deze beide kinderen, ontbrak helaas maar al te veel in de inzendingen, die wij binnen kregen, terwijl de daarbij gebruikte toestellen over het algemeen beter waren, dan de eenvoudige box, waarmee dit kiekje genomen is.

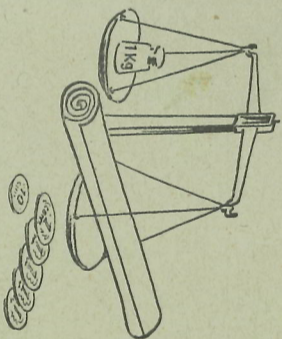
De redactie in raad!

Vandaag vraagt U de redacteur, Die altijd stil moet wachten, Gedichten en copie ter keur, Dat kan zijn lot verzachten. Het is een zeer ondankbaar vak, U kunt zijn lot verlichten, Gaat daarom eens op Uw gemak Voor onze omroep dichten.

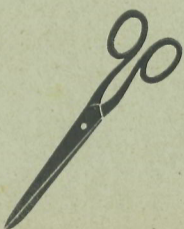
Men wijst U met geen vinger aan, Wie meewerkt heeft geen klagen, Des schrijvers naam, (hoe kan 't bestaan?)

Mag niemand aan ons vragen. Slechts de redactie weet 't geheim, Van 't proza en de zangen Die maandelijks in de omroep zijn En waar wij allen naar verlangen.

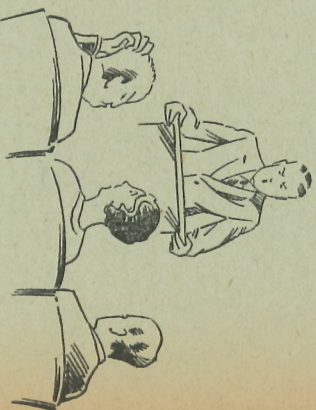

Werpt daarom af Uw bange schroom Voorgoed of slechts voor één maal, Neemt thans Uw hier eens van de boom, Wij wegen op geen goudschaal.

Er mocht er wat te schaven zijn, Of nog wat bij te vijlen, Dat ligt nu juist in onze lijn, Er is geen pogen zonder feilen.

Voor één ding zijn wij echter bang, Dat moet ons van de lippen, Men maakt copie met pen en inkt, Maar niet door ze te knippen, Wie 'n anders zang zoo zeer behaagt, Dat hij ze al wil drukken, Dat kan als men het eerst maar vraagt, Dan wil dat soms wel lukken. Wie echter ongevraagd de schaar, In lijfschriften gaat zetten, Die kan verzekerd zijn van last Omdat ze er op letten.

Twijfel toch niet of het zal gaan, Men zal Uw bijdrage graag lezen. De lezers zullen U verstaan, En zeer zeker tevreden wezen. De omroep komt uit ons bedrijf, Als spreektrumpet voor alle leden, Kom, draagt Uw steentje dan ook bij, Stelt thans de redacteur tevreden!

OMROEP PUZZLE No. 7

DE SZ 225.

Behalve de SZ 1, 2, 3, 12, 14 en 18 hopen we dit jaar nog een nieuwe stofzuiger op de markt te brengen: de SZ 225.

Tot voor kort werden de gegevens hiervan echter strikt geheim gehouden! Vandaar dat op de gehouden persconferentie (waar ook Uw „omroep“-redacteur aanwezig was) deze stofzuiger nog niet kon worden besproken, en Ir. Zaayer moest volstaan met het snel achtereen opnoemen van de verschillende gegevens van dit prachtige apparaat.

Ik noteerde daarbij: SZ 225 (duurste); Kleur groen; Zuighoogte 2200 mm; luchtverplaatsing 25 l/sec.; energieverbruik 240 Watt; 17 hulpstukken.

Daar ik er echter niet helemaal zeker van was of ik alles goed gernoteerd had, kocht ik een dagblad en las tot mijn verbazing: „De SZ 225 is de duurste Erres stofzuiger. Haar zuighoogte is 1200 mm, de luchtverplaatsing is 20 l/sec. en 't energieverbruik 200 Watt. Bij deze groene stofzuiger worden 17 verschillende hulpstukken geleverd.“

Gelukkig las ik dit, terwijl ik nog bij de kiosk stond. Ik kocht dus meteen een andere courant, om te zien of ik me nu werkelijk zo erg vergist had. En daarin vond ik: „... waarna de hoofdingenieur ons de gegevens van de duurste Erres machine opnoemde. Bij een energieverbruik van slechts 175 Watt heeft deze rode stofzuiger, waarbij 17 hulpstukken worden geleverd, een luchtverplaatsing van 25 l/sec., en een zuighoogte van 1200 mm.“

Stomverbaasd mompelde ik: „Nu nóg een andere courant kopen.“ en daarin stond: „De SZ

225, de laatste van de serie is een geheel groene stofzuiger, waarbij zelfs 25 hulpstukken werden geleverd. Haar technische kwaliteiten zijn geweldig. Bij een energieverbruik van 200 Watt bereikt zij een luchtverplaatsing van 25 l/sec. en een zuighoogte van 1200 mm.“

Tenslotte had ik nog een tijdschrift op het oog, dat uitkomst zou moeten brengen. En dat vermeldde: „De SZ 225, een rode stofzuiger, kon ons nog niet worden getoond. Bij deze machine zullen 25 hulpstukken worden geleverd. Zij heeft 1200 mm. zuighoogte en een luchtverplaatsing van 25 l/sec. Haar energieverbruik is 240 Watt.“

Teneinde raad ben ik naar het laboratorium gegaan, waar men mij ook al niet veel wijzer maakte. Slechts hoorde ik iemand goedkeurend mompelen: „Van de vijf mededelingen in de pers hebben er dus slechts twee elk twee details goed en de anderen ieder slechts één detail goed.“

En met behulp daarvan is 't me gelukt de juiste gegevens van de SZ 225 te vinden!

Thans aan U de vraag: hoe zijn de gegevens van de SZ 225 betreffende: uitvoering, zuighoogte, luchtverplaatsing, energieverbruik en aantal hulpstukken?

Antwoorden vóór 15 Mei aan afd. Organisatie in te zenden.

Bij de beoordeling zullen de knopje doch zuiver beredeneerde oplossingen de voorkeur genieten.

De **V.D.H.** omroep

Mededelingenblad voor het personeel van
Van der Heem N.V. - Den Haag - Holland

No. 10

VRIDAG 28 MAART 1941

EEN NIEUWE LENTE . . .

Tóch weer de „V.D.H.-omroep?“

Inderdaad de herlevende natuur, de aan de takken ontspruitende blaadjes, de bloei der voorjaarsboden heeft ook op ons haar invloed doen gelden.

Een lange winterslaap heeft ons orgaan thans achter zich. Bijna een jaar heeft die geduurd. Een jaar waarin wij veel hebben beleefd.

Een jaar, dat ook zijn invloed op de vorm van ons orgaan zal achterlaten: Nieuw meer als „maandblad“ zal de V.D.H.-omroep verschijnen, doch als „mededelingenblad“.

Het zal onregelmatig verschijnen, maximaal eens per week en op Vrijdag doch alleen als er copie is, dat wil zeggen: als er mededelingen zijn én . . . : al

U zelf voor verdere aanvulling zorg draagt.

Korte aardige artikeltjes over onze zaak, over onze mensen, over Uw werk Gedichtjes, grapjes, eenvoudige raadseltjes.

Zendt ze ons toe in gesloten enveloppe — per boodschappendienst. U verge makelijkt onze taak en bent zeker van een maximum aantal verschijningen.

DE REDACTIE